

EL DAVANTAL de PERE CALDERS

El progrés se'ns desboca

El fascinant avió invisible inventat pels Estats Units comença a donar feina. Ja era de preveure. Ara ens fan saber, amb el desplegament propagandístic propi dels nord-americans, que no saben ben bé quants en tenen. Cinquanta? Uns quants més? Alguns menys? Deixant de banda la qüestió del secret militar —sagrada— es comprèn que es tracta d'un afer delicadíssim, perquè comptar objectes invisibles deu ésser una feina grossa, requereix noves tècniques també revolucionàries.

Fa poques setmanes, un d'aquests aparells es va estavellar en una muntanya americana, i va haver-hi gran alarma. On havia caigut, exactament? De moment, no el trobaven... Van aïllar una zona molt extensa i com que són bocamolls de mena ho comunicaren a tot el món a través d'unes imatges televisives. Cal reconèixer que localitzar un objecte invisible no és cosa fàcil.

La qüestió no és pas banal. Pel cap baix, desvetlla la imaginació. Perquè, el pilot és també invisible? Això ens ho haurien d'aclarir amb temps, per tal d'acostumar-nos a veure éssers humans volant a tota velocitat, sense aparells perceptibles, damunt els nostres espais aeris. Si no ens ho puntualitzen oportunament es podria donar el cas d'algun caçador impulsiu que, sense sospitar-ho, ens aboqués a greus conflictes internacionals. Però hi ha més que tot això. L'invent obre unes perspectives engrescadores. Ens comuniquen, valent-se de fonts oficials fiables, que cada avió invisible té un cost de 7.000.000 de dòlars. Set milions d'una divisa alta! La cosa suggereix unes combinacions financeres bellíssimes, al costat d'uns dubtes perturbadors. Ja se sap que el comerç d'armes és un dels més pròspers d'aquest món: a tot arreu hi ha clients excitats que estan a la que salta pel que fa a posar-se al dia en tot allò que fa referència a matar els altres. I com aniran les transaccions? Es podran pagar amb diners invisibles? I quan el comprador rebi la mercaderia, la podrà veure? Ara m'anava a referir a les comissions que solen cobrar els patriotes que fan de mitjancers, però m'adono de seguida que aquestes comissions ja són tradicionalment invisibles, impalpables (llevat de qui les rep), i val més no ficar-s'hi.

Tanmateix, posant-hi una mica de bona voluntat, ens podem deixar temptar per l'optimisme. Una pròxima guerra amb armes i bombes netes, d'aquestes que maten persones sense afectar la propietat urbana ni desendreçar, pot ésser d'una pulcritud que mai no agraiem prou. Quina diferència amb els vells temps de barbàrie col·lectiva.